

A A N B E V E L I N G Nr. 24

SUPPLEMENT BOVENOP DE WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN WEGENS SCHORSING
VAN DE UITVOERING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST - WET VAN 12 APRIL 2011
HOUDENDE AANPASSING VAN DE WET VAN 1 FEBRUARI 2011 HOUDENDE
VERLENGING VAN DE CRISISMAATREGELEN EN TOT UITVOERING VAN
HET COMPROMIS VAN DE REGERING MET BETREKKING TOT HET
ONTWERP VAN INTERPROFESSIONEEL AKKOORD

26.02.2013

2.533-2

**AANBEVELING NR. 24 AAN DE PARITAIRE COMITES EN DE ONDERNEMINGEN OVER
DE SUPPLEMENTEN BOVENOP DE WERLOOSHEIDSUIKERINGEN WEGENS
SCHORSING VAN DE UITVOERING VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST
VOOR WERKLIEDEN IN TOEPASSING VAN DE ARTIKELEN 49, 50
EN 51 VAN DE WET VAN 3 JULI 1978 EN WEGENS SCHOR-
SING VAN DE UITVOERING VAN DE ARBEIDSOVER-
EENKOMST VOOR BEDIENDEN IN TOE-
PASSING VAN ARTIKEL 77/4
VAN DEZELFDE WET**

De Raad wijst er op dat deze aanbeveling tot doel heeft aan de paritaire comités en de ondernemingen, uitgaande van de in het advies nr. 1.839 opgenomen verduidelijkingen inzake de op de supplementen toepasselijke regelgevende bepalingen, aanbevelingen te doen over de elementen die desgevallend in de ondernemings- of sector-cao's en de ondernemingsplannen terzake kunnen geregeld worden aangaande de uitbetaling van deze supplementen. Deze aanbevelingen zijn in belangrijke mate gebaseerd op de goede praktijken die reeds bestaan.

I. INLEIDING

- A. De Raad merkt op dat de wet van 12 april 2011¹ in de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten voor zowel arbeiders als bedienden een recht heeft opgenomen op een supplement bovenop de werkloosheidsuitkeringen die zij uitbetaald krijgen bij schorsing van hun arbeidsovereenkomst wegens “tijdelijke werkloosheid”. Dit recht bestaat vanaf 1 januari 2012.

Een arbeider heeft recht op dit supplement voor elke dag waarop hij niet heeft gewerkt en werkloosheidsuitkeringen geniet omwille van de schorsing van de uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst wegens technische stoornis in de onderneming (art. 49), slecht weer (art. 50) en gebrek aan werk ingevolge economische oorzaken (art. 51) (art. 55, § 8 van de wet van 3 juli 1978).

Bij schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wegens een technische stoornis in de onderneming is er een recht op werkloosheidsuitkeringen na de periode van loonwaarborg, voor schorsingen wegens slecht weer en gebrek aan werk ingevolge economische oorzaken is er geen recht op gewaarborgd loon.

Een bediende heeft recht op dit supplement voor elke dag waarop hij niet heeft gewerkt en werkloosheidsuitkeringen geniet omwille van de schorsing van de uitvoering van zijn arbeidsovereenkomst ingevolge gebrek aan werk wegens economische oorzaken (art. 77/4, § 7 van de wet van 3 juli 1978).

De regeling van de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wegens economische redenen voor bedienden is beperkt tot bedienden en werkgevers die onder het toepassingsgebied van de CAO-wet van 5 december 1968 vallen, voor zover het gaat om een onderneming in moeilijkheden, die gebonden is door een cao of goedgekeurd ondernemingsplan (art. 77/1 van de wet van 3 juli 1978).

Zij is van veel recentere datum dan die voor de arbeiders. Zij werd ingevoerd door de wet van 19 juni 2009 en verlengd door de wet van 1 februari 2011, maar heeft door voornoemde wet van 12 april 2011 een duurzaam karakter gekregen.

¹ Wet van 12 april 2011 houdende aanpassing van de wet van 1 februari 2011 houdende verlenging van de crisismaatregelen en uitvoering van het interprofessioneel akkoord, en tot uitvoering van het compromis van de Regering met betrekking tot het ontwerp van interprofessioneel akkoord.

De werkgever is ertoe gehouden dit supplement te betalen, tenzij de betaling ervan door een bij KB algemeenverbindendverklaarde cao ten laste wordt gelegd van een fonds voor bestaanszekerheid.

Een arbeider heeft recht op minimum 2 euro per dag waarop hij niet gewerkt heeft; een KB overlegd in de ministerraad kan dit supplement verhogen.

Een bediende krijgt een supplement waarvan het bedrag wordt vastgelegd in de (ondernemings- of sector-)cao of het ondernemingsplan op basis waarvan de schorsing wegens gebrek aan werk wordt toegepast. Het minimale bedrag van dit supplement verschilt naargelang het bedrag van het supplement wordt vastgesteld door een cao of een ondernemingsplan.

- B. De Raad heeft uit eigen beweging beslist om een onderzoek te wijden aan deze supplementen om een beter beeld te krijgen, enerzijds, van het statuut dat aan deze supplementen wordt gegeven onder de onderscheiden regelgevingen, en, anderzijds, van de cao-praktijk die bestaat met betrekking tot de uitbetaling van deze supplementen.
1. Wat het juridisch statuut van de supplementen bovenop tijdelijke werkloosheidsuitkeringen betreft, heeft de Raad onderzocht of deze supplementen "loon" uitmaken of daarentegen eerder als een "voordeel toegekend ter aanvulling van een socialezekerheidsregeling" dienen beschouwd te worden, aangezien dit hun statuut zowel in het arbeidsrecht, de sociale zekerheid als de fiscaliteit bepaalt.

De Raad heeft hieromtrent het advies nr. 1.839 uitgebracht.

In het bijzonder werd door de Raad in dit advies geoordeeld dat deze supplementen, die een aanvulling zijn bij de aan de werknemer uitbetaalde werkloosheidsuitkeringen, dienen beschouwd te worden als een aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid en dus op basis van het artikel 2, derde lid, 1°, c van de Loonbeschermingswet uitgesloten zijn van het loonbegrip dat deze wet hanteert.

De Raad wil wijzen op de gevolgen van de kwalificatie van supplementen bovenop tijdelijke werkloosheidsuitkeringen als aanvulling bij een socialezekerheidsvoordeel, en niet als loon, in de zin van de Loonbeschermingswet.

Dit betekent immers dat de bescherming die deze wet voorziet voor de uitbetaling van hetgeen zij als loon beschouwt, niet van toepassing is op deze supplementen. Deze bescherming betreft zowel de wijze van uitbetaling, de frequentie van betaling, het tijdstip van betaling, de plaats van betaling als de informatie bij de betaling.

De Raad richt daarom onderstaande aanbeveling aan de paritaire (sub)comités en de ondernemingen, opdat zij een reflectie zouden wijden aan de bepalingen die zij omtrent de uitbetaling van deze supplementen desgevallend kunnen aannemen (zie punt II).

2. Voor het uitwerken van deze aanbeveling heeft de Raad een onderzoek gewijd aan de bepalingen die met betrekking tot de supplementen bovenop tijdelijke werkloosheidsuitkeringen zijn opgenomen in sectorale cao's.

De Raad merkt op dat, alhoewel een recht op deze supplementen pas op 1 januari 2012 werd ingevoerd in de wet van 3 juli 1978, dergelijke supplementen reeds geruime tijd worden uitbetaald aan arbeiders, waarvoor deze schorsingsgronden hiervoor reeds in de wet van 3 juli 1978 opgenomen waren, op basis van cao-bepalingen.

Hij heeft kunnen rekenen op de behulpzame medewerking van de Dienst Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de FOD Werk, die een overzicht heeft bezorgd van hetgeen in de cao's gesloten in paritaire (sub)comités (geldend in september 2012) is bepaald met betrekking tot de uitbetaling van deze supplementen.

Het blijkt dat van de kwalificatie als aanvulling bij een socialezekerheidsvoordeel, en niet als loon in de zin van de Loonbeschermingswet, wordt uitgegaan door de sociale partners in de sectoren, aangezien er in september 2012 in 84 paritaire (sub)comités 91 cao's waren die handelen over de toekenning van supplementen bij tijdelijke werkloosheidsuitkeringen en er in 56 van deze cao's nadere regels voor de wijze van betaling zijn vastgelegd.

Het gaat voornamelijk om paritaire (sub)comités voor arbeiders; slechts 1 paritair comité voor de bedienden regelt de uitbetalingsmodaliteiten en 8 gemengde paritaire comités.

II. EIGENLIJKE AANBEVELING AAN DE SECTOREN EN DE ONDERNEMINGEN

De Raad wenst, uitgaande van de goede praktijken die reeds bestaan in een aantal van deze sectoren, een aanbeveling te richten tot de paritaire comités en de ondernemingen, opdat zij een reflectie zouden wijden aan de bepalingen die zij omtrent de uitbetaling van de supplementen bovenop tijdelijke werkloosheidsuitkeringen desgevallend kunnen aannemen.

A. Wat betreft de schuldenaar van het supplement

De Raad merkt op dat op grond van de wet van 3 juli 1978 de werkgever ertoe gehouden is het supplement te betalen, tenzij de betaling ervan door een bij KB algemeen verbindend verklaarde cao ten laste wordt gelegd van een fonds voor bestaanszekerheid.

Uit het overzicht van de sectorale cao's terzake, aangeleverd door de FOD WASO, blijkt dat meer dan 85% van die sectorale cao's expliciet bepalen dat hetzij de werkgever, hetzij de betalingsinstellingen² (die de nodige financiële middelen krijgen van de fondsen voor bestaanszekerheid), hetzij de fondsen voor bestaanszekerheid zelf het supplement betalen. In deze laatste hypothese laten 7 cao's het aan de fondsen over om de uitbetalingsmodaliteiten vast te leggen.

Het vaakst is de werkgever de schuldenaar van het supplement, maar in een aantal gevallen kan hij zich, geheel of gedeeltelijk, laten terugbetalen door het fonds. In een aantal paritaire (sub)comités is de werkgever de schuldenaar voor een deel van de supplementen aansprakelijk en het fonds voor een ander deel. Het gebeurt zelden dat het fonds dat de aanvullende uitkering betaalt, terugbetaling kan krijgen van de werkgever.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de fondsen voor bestaanszekerheid (niet de werkgevers) onderworpen zijn aan het Handvest van de sociaal verzekerde (art. 2, eerste lid, 2° van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde), hetgeen betekent dat zij de er in opgenomen verplichtingen inzake informatie, motivering van hun beslissingen en termijnen dienen na te leven.

² Artikel 9 van de wet van 7 januari 1958 betreffende de fondsen voor bestaanszekerheid bepaalt dat de statuten van een fonds voor bestaanszekerheid kan bepalen dat een betalingsinstelling instaat voor het uitkeren van de prestaties.

Inzake de uitkering van prestaties, stelt het Handvest dat deze dienen uitgekeerd te worden uiterlijk binnen 4 maanden na de kennisgeving van de beslissing tot toekenning en ten vroegste vanaf de dag waarop de uitkeringsvoorwaarden vervuld zijn (art. 12).

Het artikel 4, 3° van de wet van 7 januari 1958 betreffende de fondsen voor bestaanszekerheid bepaalt verder dat de statuten van een fonds voor bestaanszekerheid, die de vorm van een sector-cao aannemen, dienen te vermelden welke personen de door het fonds verleende voordelen kunnen genieten, de aard van deze voordelen en de modaliteiten van toekenning en van uitkering. Indien de uitkering ervan wordt toevertrouwd aan een betalingsinstelling, dan dienen de uitkeringsvoorwaarden besproken te worden in gemeen overleg tussen de betalingsinstelling en het fonds (art. 9, tweede lid van dezelfde wet).

De Raad merkt op dat indien de fondsen voor bestaanszekerheid (of een uitbetalingsinstelling) de schuldenaar zijn van de supplementen, het Handvest van de sociaal verzekerde en de statuten van de fondsen voor bestaanszekerheid in belangrijke mate de uitbetalingsmodaliteiten van deze supplementen zullen verduidelijken.

Hij is evenwel van oordeel dat voldoende aandacht dient gegeven te worden aan het duidelijk bepalen van de uitbetalingsmodaliteiten van de supplementen, zodat deze van een beschermingsniveau genieten vergelijkbaar aan dat van de Loonbeschermingswet.

Deze bekommernis speelt evenzeer daar waar de supplementen zullen uitbetaald worden door de werkgevers zelf en de uitbetalingsmodaliteiten ervan zullen dienen vastgelegd te worden in een ondernemings- of sector-cao of in een ondernemingsplan.

B. Wat betreft de aan te bevelen uitbetalingsmodaliteiten

1. De Raad wil aanbevelingen doen aan de paritaire (sub)comités en ondernemingen over de elementen die desgevallend in de ondernemings- of sector-cao's of de ondernemingsplannen terzake kunnen geregeld worden aangaande de uitbetaling van de supplementen bovenop tijdelijke werkloosheidsuitkeringen, zonder afbreuk te willen doen aan hetgeen terzake reeds werd opgenomen in voornoemde instrumenten.

Deze aanbevelingen zijn in belangrijke mate gebaseerd op de goede praktijken die reeds bestaan, die vaak zelf uitgaan van hetgeen hieromtrent is geregeld in de Loonbeschermingswet.

De sectoren en de ondernemingen kunnen in de ondernemings- of sector-cao's of de ondernemingsplannen terzake expliciet regelingen opnemen voor de uitbetaling van de supplementen bovenop tijdelijke werkloosheidsuitkeringen.

Er wordt hen aanbevolen zich hiervoor te inspireren op hetgeen hieromtrent is geregeld in de Loonbeschermingswet voor wat de uitbetaling van het loon betreft (zie punt 2.).

Het staat de sectoren en de ondernemingen ook vrij om in de betreffende instrumenten enkel op te nemen dat de uitbetalingsmodaliteiten die van toepassing zullen zijn voor deze supplementen deze zullen zijn die gelden voor de uitbetaling van het loon op basis van de Loonbeschermingswet. Het is dan niet nodig dat de onderneming(en) waarin deze modaliteiten gelden, de procedures die voorzien zijn in de Loonbeschermingswet voor het bepalen van de uitbetalingsmodaliteiten van het loon opnieuw doorloopt (doorlopen).

2. Om duidelijkheid te brengen over de uitbetalingsmodaliteiten die de Raad aanbeveelt, wordt hieronder ingegaan op de verschillende elementen die geregeld kunnen worden. Deze gaan uit van de regelingen in de Loonbeschermingswet (met uitzondering van punt f.).

Zoals hierboven reeds gesteld, heeft de bescherming voor de uitbetaling van het loon door de Loonbeschermingswet hoofdzakelijk betrekking op de wijze van uitbetaling (van hand tot hand of giraal geld), de frequentie van betaling, het tijdstip van betaling, de plaats van betaling als de informatie bij de betaling.

- a. Wat betreft de wijze van uitbetaling van de supplementen, kunnen regelingen voorzien worden inzake de munt waarin wordt uitbetaald en de uitbetaling van hand tot hand of in giraal geld.

De Raad beveelt aan dat voorzien wordt dat de uitbetaling geschiedt in de munt die wettelijk gangbaar is in België, wanneer de werknemers er zijn activiteit uitoefent.

Wat betreft de keuze tussen de uitbetaling van hand tot hand of in giraal geld, beveelt de Raad aan om in de ondernemings- of sector-cao's of de ondernemingsplannen op te nemen dat deze wordt gemaakt op dezelfde wijze als de keuze die voor de uitbetaling van het loon wordt gemaakt :

- door een eenparige beslissing van de ondernemingsraad, of, bij ontstentenis hiervan,
- door een akkoord tussen de werkgever en de vakbondsafvaardiging, of, bij ontstentenis van vakbondsafvaardiging,
- door een beslissing van de meerderheid van de werknemers, of, bij ontstentenis van zo'n beslissing,
- met de schriftelijke toestemming van de werknemers, in giraal geld. Bij ontstentenis van dergelijk akkoord gebeurt de uitbetaling van hand tot hand.

De Raad beveelt aan om te voorzien dat de uitbetaling in giraal geld gebeurt door postassignatie, een circulaire cheque of een overschrijving op een bank- of postchequerekening, waarbij de werknemer een van de eerste twee werkwijzen kan verkiezen boven de derde.

- b. Wat betreft de frequentie van betaling van de supplementen, beveelt de Raad aan dat deze dient te gebeuren op dezelfde dag als de betaling van het loon dat betrekking heeft op de periode tijdens dewelke de uitvoering van de arbeidsovereenkomst werd geschorst.
- c. Wat betreft het tijdstip van betaling van de supplementen, beveelt de Raad aan om in de cao of het ondernemingsplan te voorzien dat de supplementen uiterlijk dienen betaald te worden op de 4de werkdag na de arbeidsperiode waarvoor de betaling van het loon geschiedt.

- d. Wat betreft de plaats van betaling van de supplementen, beveelt de Raad aan dat de uitbetaling van hand tot hand, behoudens akkoord van de partijen, dient te gebeuren op de plaats waar arbeid wordt verricht of in de onmiddellijke nabijheid ervan.
- e. Wat betreft de informatie bij de betaling van de supplementen, beveelt de Raad aan dat bij elke definitieve betaling aan de werknemer het bedrag van de supplementen wordt opgenomen in de loonafrekening die aan de werknemer wordt overhandigd, hetzij in papieren vorm, hetzij in elektronische vorm.
- f. Wat betreft het leveren van een bewijs dat men recht heeft op werkloosheidsuitkeringen voor tijdelijke werkloosheid, dient opgemerkt te worden dat uit het overzicht van de sector-cao's die door de FOD WASO aan de Raad werd overgemaakt, blijkt dat een aantal ervan aan de werknemer vragen om voor de betaling van de supplementen het bewijs te leveren dat hij er inderdaad recht op heeft.

De Raad is van oordeel dat het vragen van een bewijs aan de werknemer dat hij recht heeft op werkloosheidsuitkeringen voor tijdelijke werkloosheid nuttig kan zijn omdat een werkgever eventueel niet op de hoogte is van het feit dat een werknemer geen werkloosheidsuitkeringen ontvangt omdat hij gesanctioneerd werd of omdat hij een bijberoep uitoefent.
